

Aanvragen toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs of aanwijzing leerwegondersteuning in het vmbo

Bijgewerkt september 2020

Inleiding

Met de ingang van Passend Onderwijs hebben alle v(s)o-scholen een zorgplicht voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Zij moeten elke leerling die schriftelijk is aangemeld bij hun school en extra ondersteuning nodig heeft een passend aanbod doen. Dat kan op de eigen school, al dan niet met hulp van anderen, of op een andere school die wel een passende plek heeft voor deze leerling. Om leerlingen deze benodigde ondersteuning te kunnen bieden kan er een lwoo aanwijzing worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband door de vo-school. Als leerlingen verwezen worden naar het praktijkonderwijs (pro) zullen de praktijkscholen een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) pro aan moeten vragen bij hun samenwerkingsverband.

Toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs of aanwijzing lwoo: waar moet u vooraf aan denken?

Voordat de vo-school een aanvraag voor een tlv pro of aanwijzing lwoo gaat doen voor leerlingen die schriftelijk bij de school zijn aangemeld, stelt de school zich de volgende vragen:

- 1. Hebben ouders uw school als school van voorkeur aangegeven?**
Ouders dienen bij aanmelding aan te geven of zij hun kind aanmelden op meerdere scholen en welke school de school van voorkeur is. De school van voorkeur is zorgplichtig en zet de vervolgstappen.
- 2. Bij welk samenwerkingsverband moet u de tlv/aanwijzing aanvragen?**
Het verantwoordelijke samenwerkingsverband voor het afgeven van een tlv voor praktijkonderwijs of een aanwijzing lwoo wordt bepaald aan de hand van de vestigingsplaats van de school. Alle vo-scholen in de regio van Koers VO, vragen de tlv of aanwijzing aan bij Koers VO.
- 3. Wat is de rol van het schooladvies van de basisschool?**
Het al dan niet ontvangen/afgeven van een aanwijzing lwoo of een toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs staat in principe los van het schooladvies van de basisschool. De basisschool kan niet via het schooladvies bepalen/afdwingen of een leerling in aanmerking komt voor lwoo of pro daar hier landelijke criteria voor gelden.

Praktijkonderwijs

Indien blijkt dat plaatsing op een praktijkschool het meest passend is voor de leerling gezien de didactische ontwikkeling en de ondersteuningsbehoeften van de leerling, is het nodig om een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) aan te vragen bij het samenwerkingsverband. Zonder een tlv pro kan en mag een school voor praktijkonderwijs een leerling niet toelaten. De praktijkschool waar de leerling is aangemeld vraagt de tlv aan bij hun samenwerkingsverband.

- **Leerlingen die de overstap maken vanuit groep 8 naar vo-school**
Voor leerlingen die deze overstap maken is de volgende informatie nodig:
 - een motivatie voor de aanvraag (in Onderwijs Transparant, hierna OT).
 - gegevens waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan de criteria voor de aanvraag (zie kader met criteria). Indien de leerling heeft meegedaan aan het onderzoekstraject 'De Zorgleerling In Beeld' (ZIB) kunnen deze gegevens hiervoor gebruikt worden. Indien deze gegevens minder

dan een jaar oud zijn, zijn deze gegevens leidend bij de beoordeling van de aanvraag door de ABT.

- getekend formulier 'Zienswijze van de ouders' (zie website Koers VO). Let ook op het vakje m.b.t. toestemming ouders in OT!

- **Leerlingen vanuit vo-school (zij-instromers) met een lwoo aanwijzing**

Voor leerlingen die deze overstap maken is de volgende informatie nodig:

- een motivatie voor de aanvraag (in OT).

- getekend formulier 'Zienswijze van de ouders' (zie website Koers VO). Let ook op het vakje m.b.t. toestemming ouders in OT!

- aanvullende gegevens zoals IQ-onderzoek en OKR zijn wenselijk maar niet verplicht.

Leerwegondersteuning in het vmbo

Indien blijkt dat de leerling met een vmbo-advies door leerachterstanden en/of leerbelemmerende sociaal emotionele problematiek leerwegondersteuning nodig heeft, kan de vmbo-school tijdens het eerste schooljaar een aanwijzing lwoo aanvragen bij het samenwerkingsverband. Met deze aanwijzing ontvangt de vmbo-school extra bekostiging voor het bieden van de benodigde ondersteuning. Het al dan niet afgeven van een aanwijzing lwoo is niet voorwaardelijk voor het kunnen toelaten van een leerling op een vmbo-school.

- **Leerlingen die de overstap maken/hebben gemaakt vanuit groep 8 naar vo-school**

Voor leerlingen die deze overstap maken is de volgende informatie nodig:

- gegevens waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan criteria voor de aanvraag (zie kader met criteria). Indien de leerling heeft meegedaan aan het onderzoekstraject 'De Zorgleerling In Beeld' (ZIB) kunnen deze gegevens hiervoor gebruikt worden. Indien deze gegevens minder dan een jaar oud zijn, zijn deze gegevens leidend bij de beoordeling van de aanvraag door de ABT.

Procedure voor aanvraag tlv pro en aanwijzing lwoo

1. De vo-school verzamelt de benodigde informatie (leerachterstanden, IQ- gegevens en eventueel informatie over sociaal emotioneel functioneren, zie kader met criteria).
2. De school vraagt toestemming aan de ouders om een tlv praktijkonderwijs of aanwijzing lwoo aan te vragen (mocht dit niet reeds bij de schriftelijke aanmelding gedaan zijn). Bij een tlv praktijkonderwijs wordt tevens aan ouders gevraagd om het formulier 'Zienswijze ouders' in te vullen en te ondertekenen.
3. De school start de aanvraag door in de 1-loket module in Onderwijs Transparant (OT) de gevraagde gegevens in te vullen.
 - Indien de leerling heeft meegedaan aan het traject 'De zorgleerling in beeld' (ZIB), haalt de school de benodigde (onderzoeks)gegevens uit de POVO-module in Onderwijs Transparant.
 - Indien de leerling niet heeft meegedaan aan het ZIB-traject, voegt de school zelf de benodigde (onderzoeks)gegevens toe.
4. Als alle benodigde gegevens zijn toegevoegd, zet de school de aanvraag op 'definitief'. Hiermee verstuurt de school de aanmelding naar de adviescommissie beoordeling toelaatbaarheid lwoo/pro (ABT lwoo/pro). Vanaf dit moment kan de school geen inhoudelijke wijzigingen meer aanbrengen in de aanmelding, wel kunnen er nog bijlagen worden toegevoegd.
5. Wanneer de ABT lwoo/pro de aanvraag voor een tlv pro of aanwijzing lwoo heeft ontvangen en het dossier compleet is, ontvangt de aanvragende school een ontvangstbevestiging via OT. Koers VO zal na ontvangst van het dossier, mits het dossier compleet is, binnen acht weken een besluit nemen over de toelaatbaarheid van de leerling tot het praktijkonderwijs of de aanwijzing lwoo (in bijzondere omstandigheden kan deze termijn verlengd worden).
6. Twee deskundigen van de ABT lwoo/pro beoordelen in hoeverre de leerling voldoet aan de landelijke criteria voor praktijkonderwijs of de landelijke criteria voor lwoo. De ABT adviseert het

college van bestuur (CvB) van het samenwerkingsverband over het al dan niet afgeven van een tlv pro of een aanwijzing lwoo, (voor criteria, zie kader).

7. Het CvB van Koers VO neemt – op basis van het advies van de ABT lwoo/pro – een besluit over het verstrekken van een tlv pro of een aanwijzing lwoo. De ABT lwoo/pro stuurt vervolgens een afschrift van het besluit het correspondentieadres van ouder(s)/verzorger(s) zoals aangegeven in Onderwijs Transparant en de aanvragende school. De school kan in Onderwijs Transparant het besluit en de onderbouwing inzien.

Toekenning Aanwijzing lwoo of Toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs

Als een aanwijzing lwoo of een Toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs is toegekend, wordt de ondersteuningsverklaring in 'Bijlagen' in OT toegevoegd. Ook de inhoudelijke beoordeling van de ABT is zichtbaar via de bijlagen. Voor de bekostiging van een leerling voor het huidige schooljaar dient de ondersteuningsverklaring voor 1 oktober van het huidige schooljaar door Koers VO zijn afgegeven. De school voor voortgezet onderwijs kan de leerlingen uiterlijk tot 15 oktober van het huidige schooljaar bij DUO/BRON melden.

In de regio Koers VO gelden de landelijke criteria opgenomen in de Wet Voortgezet Onderwijs (WVO en Inrichtingsbesluit WVO)

Om in aanmerking te komen voor praktijkonderwijs geldt:

- de leerling heeft een IQ tussen 55 en 80.
- de leerling heeft een leerachterstand van 0,50 of meer op twee van vier domeinen (begrijpend lezen, technisch lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) waarbij minimaal één van de domeinen begrijpend lezen op inzichtelijk rekenen betreft.

Om in aanmerking te komen voor lwoo geldt:

- de leerling heeft een IQ tussen 75 en 90.
- de leerling heeft een leerachterstand van 0,25 tot 0,50 op twee van vier domeinen (begrijpend lezen, technisch lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) waarbij minimaal één van de domeinen begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen betreft.

of

- de leerling heeft een IQ tussen 91 en 120.
- de leerling heeft een leerachterstand van 0,25 tot 0,50 op twee van vier domeinen (begrijpend lezen, technisch lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) waarbij minimaal één van de domeinen begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen betreft.
- de leerling heeft leerbelemmerende sociaal emotionele problematiek*.

Voor alle gegevens geldt dat de instrumenten die gebruikt zijn, moeten voorkomen in de lijst van toegestane instrumenten van de jaarlijks door het ministerie uitgegeven 'Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro'.

Uitwerkingen in verband met de landelijke criteria lwoo en pro

***Sociaal emotionele problematiek**

Bij aanvragen voor leerlingen met een hoger IQ dan 90 moet, naast voldoende leerachterstanden, sociaal emotionele problematiek worden aangetoond. Deze problematiek moet worden aangetoond met een instrument dat voorkomt op de door het ministerie jaarlijks uitgegeven 'Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro'. Ieder jaar wordt deze lijst aangepast. Het is dus belangrijk om goed na te gaan of de gebruikte test (nog) geldig is. De ABT lwoo/pro houdt zich aan de volgende richtlijnen bij de beoordeling van aanvragen lwoo en pro:

- Afhankelijk van de terminologie van de diverse testen (VISEON, Zien, e.d.) moet de uitslag tenminste een score bevatten in de hoogste categorie (risicogebied, klinische score) en daarnaast minimaal een score in de op een na hoogste categorie (aandachtspunt, subklinisch).
- Het opsturen van een scorelijst van een se-test zonder scoreblad wordt niet geaccepteerd.
- Bij tests die volgens de handleiding door de leerkracht kunnen worden uitgevoerd, moet dit worden gedaan onder verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige (zie: 'Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro').
- Bij leerlingen met een niveau begrijpend lezen dat onder didactisch leeftijdsequivalent (dle) 30 ligt mag er niet worden gewerkt met een door de leerlingen ingevulde vragenlijst voor de diagnostisering van sociaal emotionele problematiek. In dat geval moet de docent een vragenlijst invullen of moet de gedragswetenschapper een onderzoek doen.

Leerachterstanden

Bij het inzenden van een aanvraag worden soms meerdere onderzoeken gebruikt met daarin de gevraagde leerachterstanden. Bij de beoordeling kijkt de ABT lwoo/pro in principe altijd naar de gegevens in het onderzoek van 'De zorgleerling in beeld' (ZIB). Wanneer deze ZIB-gegevens niet aanwezig of verouderd zijn, gebruikt de ABT lwoo/pro de meest recente gegevens van de basisschool die in de aanvraag/het OKR worden genoemd. Koers VO vindt het belangrijk dat leerlingen niet onnodig extra getest worden door vo-scholen, wanneer het OKR hier geen aanleiding voor geeft. De ABT neemt dit uitgangspunt mee in de beoordeling van aanvragen.

Ondertekening formulier 'Zienswijze ouders' verplicht bij aanvraag tlv pro

Bij de aanvraag voor een tlv pro is een ingevuld en getekend formulier 'Zienswijze ouders' verplicht. Daarop geven de ouders aan dat ze op de hoogte zijn van de tlv-aanvraag en akkoord zijn. Bij leerlingen van 16 jaar en ouder is het wettelijke verplicht dat zij het formulier zelf ondertekenen. De ouders hoeven dit dan niet mede te ondertekenen. De ABT is er voorstander van om ook de jongere leerlingen, naast de ouders, zelf te laten ondertekenen.

Aanvraag tlv pro en aanwijzing lwoo voor leerlingen binnen een internationale schakelklas (isk)

Voor leerlingen die langer dan 1 jaar en korter dan 4 jaar in Nederland zijn, en op het vmbo zitten in een internationale schakelklas (isk), kan een tlv pro of aanwijzing lwoo worden aangevraagd. De landelijke criteria zijn hierbij leidend met een paar verschillen:

- Intelligentieonderzoek moet worden gedaan met een toegestane nonverbale IQ test. Bij een IQ hoger dan 90 is, net als bij de reguliere aanvragen, een onderbouwing vereist waarbij sociaal emotionele problematiek wordt aangetoond.
- De leerachterstanden worden standaard op 40% gezet. De leerachterstanden zijn door het korte verblijf in Nederland en de achterstand m.b.t. de Nederlandse taal, niet volledig betrouwbaar waardoor Koers VO het uitgangspunt hanteert dat deze automatisch op 40 % worden gezet bij de beoordeling.

Tegenstrijdige gegevens bij de aanvraag aanwijzing lwoo en/of de aanvraag tlv pro

Soms is er bij de aanvragen lwoo en pro sprake van tegenstrijdige gegevens. Zo kan een leerling leerachterstanden hebben op pro-niveau (> 0,5) en een IQ op lwoo/vmbo-niveau (80-90). Of een leerling heeft een combinatie van leerachterstanden op lwoo-niveau (tussen 0,25 en 0,5) en een IQ op pro-niveau (60-70) voor. De ABT lwoo/pro zal bij tegenstrijdige gegevens ook bekijken welke argumenten de betrokken school heeft om deze aanvraag te doen en wat het basisschooladvies is. Van zowel de basisschool als van de vo-school is een motivatie voor het advies/de aanvraag nodig. Deze kunnen in de tabbladen van OT worden opgenomen of als aparte bijlage worden toegevoegd.

Aanvraag aanwijzing lwoo voor leerling die ondersteuning nodig heeft van praktijkonderwijs of een aanvraag tlv pro waarbij wordt voldaan aan de criteria voor een aanwijzing lwoo

Speciale aandacht heeft de ABT voor de aanvragen aanwijzing lwoo, terwijl alle onderzoeksgegevens wijzen in de richting van plaatsing in praktijkonderwijs en de aanvragen tlv pro waarbij alle gegevens in de richting wijzen van het lwoo. Hierbij is de onderbouwing van de aanvraag van groot belang. De ABT hecht daar grote waarde aan en gaat ervanuit dat de school die een dergelijke aanvraag doet daar een goede reden voor heeft, dit afdoende motiveert en achter de aanvraag staat.

Termijnen voor afgifte tlv pro en aanwijzing lwoo

Voor het nemen van een besluit en het verstrekken van de dossierverklaringen heeft het samenwerkingsverband acht weken de tijd vanaf de datum van acceptatie van de aanvraag in Onderwijs Transparant, mits het dossier compleet is. De ABT streeft er dan ook naar om binnen deze periode een besluit te nemen en te communiceren naar betrokkenen. Als het proces onverhoopt langer duurt, wordt de school daarvan op de hoogte gesteld.

Bij een periode van acht weken waarin de zomervakantie valt, probeert het samenwerkingsverband altijd uiterlijk in de eerste week na de vakantie een besluit te nemen en op te sturen.

Scholen die voor de teldatum (1 oktober) een besluit over een tlv pro of een aanwijzing lwoo willen ontvangen moeten de aanvraag voor 1 september indienen. Bij later ingediende aanvragen kan een tijdige afwikkeling niet worden gegarandeerd.